

Uitgave 2021-3 • periode 16 mei - 4 juli 2021

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

LUTHERROOS

Kerkblad van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Noord-Brabant - Limburg - Nijmegen

Met informatie over de kernen Bergen op Zoom, Eindhoven, Heusden, Nijmegen en Zuid-Limburg

Bij de Voorplaat

De witte Duif

De duif verwijst naar de geest van God. In het scheppingsverhaal staat dat "de geest Gods zweefde over de wateren" en in het evangelie van Marcus staat dat na zijn doop door Johannes "de geest op Jezus neerdaalde in de gedaante van een duif". De duif staat daarom ook voor vrede.

Wind, adem is ook zo'n Pinkstersymbool. Zowel het Hebreeuwse als het Griekse woord voor "geest" betekent ook wind of adem. Wind wakkert aan, blaast je vooruit, waait je hoofd schoon. Adem is de basis van ons bestaan. Zonder adem geen leven! We zeggen niet voor niets dat iemand de geest geeft of zijn laatste adem uitblaast.

Het **vuur** van Pinksteren

In het tweede hoofdstuk van de Handelingen van de Apostelen staat beschreven wat er op Pinkstermorgen gebeurde: "Plotseling kwam er uit de hemel een geraas alsof er een hevige wind opstak, en het vulde heel het huis waar zij waren. Er verschenen hun vurige tongen die zich verspreidden en zich op ieder van hen neerzetten"

In spreekwoorden komen we vaak nog tegen wat er gebeurt als mensen worden 'aangestoken'. Denk bijvoorbeeld aan: in vuur en vlam staan, iets vurig verdedigen, ergens warm voor lopen, brandend enthousiasme, als een lopend vuurtje rondgaan of daar spatzen de vonken van af.

Van de Redactie

Gebruikelijk stuur ik, in de aanloop naar het maken van een volgende Lutherroos, een week vóór de kopijdatum een herinneringsmail naar de mensen die de inhoud voor het blad aanleveren.

Bij vergissing heb ik deze keer de herinnering een week (nog) eerder verstuurd. Geen van de "blad-vullers" heeft gereclameerd, maar toen ik er zelf achter kwam was ik heel blij met de extra tijd om de voorbereiding en het invullen te kunnen doen.

Collega Martin is vanwege de coronatijd nog steeds erg druk met video-opnames en het daarna samenvoegen tot het eindresultaat dat wij elke zondag kunnen bekijken via YouTube.

Op de afgesproken dag werken wij samen, ieder op ons eigen adres maar wel via internet samen op één computer, (onze tweede laptops gebruiken we dan voor de zoom verbinding) om de gevulde Lutherroos een goede lay-out te bezorgen en daarbij ook van mooie foto's te voorzien.

Veel leesplezier weer in deze Pinkstereditie.

Dick Eekel

Colofon

De Lutherroos is een uitgave van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland en verschijnt zeven maal per jaar en wordt toegezonden aan (doop)leden van de gemeente en aan belangstellende relaties. Overname van artikelen en/of foto's is toegestaan mits met vermelding van "Lutherroos" en het editie-nummer.

Redactie Lutherroos:
Dick Eekel (hoofdredacteur)
Martin de Groot (eindredacteur)
Susanne Freytag (lid)
Willem Boon (lid)
Irene Oosterveer (tekstcorrectie)

Redactieadres:
p/a Vennekerhei 39
5508 WB Veldhoven
redactie@lutherszuidnederland.nl

Adrescorrectie en/of klachten over toezending:
Tom Tempelaar, Amerlaan 2
5626 BP Eindhoven
secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Oplage: 600 exemplaren

Kopij aanleveren voor de volgende editie:
vóór 7 juni 2021.
Die editie geldt voor de periode
van 4 juli – 12 september 2021.

Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?

U kunt altijd contact opnemen met één van de predikanten.

U kunt vriend of lid worden van de Evangelisch-Lutherse Gemeente.
Hiervoor kunt u contact opnemen met de secretaris.
Vrienden en leden ontvangen automatisch de Lutherroos.

Daarnaast kan iedereen die geïnteresseerd is aangeven de Lutherroos te willen ontvangen.
Wilt u dan uw naam, adres en geboortedatum opsturen naar:
secretariaat@lutherszuidnederland.nl
Er zijn geen abonnementskosten maar een bijdrage aan de kosten van het blad in de vorm van een gift is van harte welkom.

Digitaal en op papier?
Ontvangt u de Lutherroos op papier en wilt u het blad ook digitaal ontvangen geef dit dan via een e-mail met uw naam en uw e-mailadres door aan
redactie@lutherszuidnederland.nl.

Wilt u bijdragen aan de kosten van het kerkblad:
NL87 INGB 0001 1373 31
Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Inhoudsopgave

Van de redactie.....	2
Bij de voorplaat.....	2
Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?.....	3
Colofon.....	3

Onze gemeente in tijden van corona.....	4
Geen Pinksteren zonder Hemelvaart.....	5
Een Luthers (ABC) - Oorlog.....	6
Liederen van Luther.....	8

In Memoriam.....	10 en 11
Gehoord.....	11
Luchthaven pastoraat: Hoop.....	12
Acceptgirokaart.....	12
Verjaardagen in Zuid-Nederland.....	13

Advertenties.....	14
-------------------	----

Kern Bergen op Zoom.....	15
– van Pasen naar Pinksteren.....	15

Kern Eindhoven.....	16
– Agenda Eindhoven.....	16
– Verjaardagen kinderen.....	16
– Koffiebijeenkomsten.....	17
– Berichten uit Armenie.....	17
– Collectes.....	18
– Uit de kerncommissie.....	19
– Luthers Eindhoven wordt 75 jaar.....	19

Kern Heusden.....	20
– Juichend gaan.....	20
– Afscheid van Burchtstraat.....	20

Kern Nijmegen.....	21
– Van de kerncommissie.....	21
– Terugblik op De Stille Week.....	21

Kern Zuid-Limburg.....	22
– Terugblik op paastijd.....	22
– Collectes.....	23

Lutherse Woordzoeker 9.....	24
Contactadressen.....	25

Vieringen.....	26-27
– Kerkdiensten Eindhoven.....	26
– Kerkdiensten Heusden.....	26
– Huisviering Bergen op Zoom.....	27
– Kerkdiensten Nijmegen.....	27
– Kerkdiensten Zuid-Limburg.....	27

Onze gemeente in tijden van corona

Kenmerkend voor deze tijd is dat we niet weten welke maatregelen er in de toekomst gelden. Op het moment van schrijven op 14 april zijn net de versoepelingen uitgesteld tot eind april. Het advies van de kerken is dat er diensten met ten hoogste 30 bezoekers mogen plaatsvinden of doorgaan met online-vieringen.

We hebben ervoor gekozen dat de online-vieringen doorgaan en dat daarnaast de kernen in hun situatie kunnen bezien of ze ook kerkdiensten in de kerkgebouwen gaan houden. Een enkele kern heeft met de Stille Week diensten gevierd. Het bleek goed elkaar weer te ontmoeten.

Maar omdat de besmettingscijfers maar niet willen dalen is er bij andere kernen voor gekozen om in april nog geen diensten te houden.

Het blijft allemaal onvoorspelbaar. Daarom staan ook nu weer alle geplande diensten weer onder voorbehoud achter in de Lutherroos vermeld.

Kijkt u altijd voor de zekerheid op de website of belt u de contactpersoon van uw kern om zeker te weten of de diensten doorgaan.

We hopen samen met zo velen dat er in de zomer weer meer mogelijkheden zijn om bijeenkomsten te organiseren. Deze tijd vraagt van een ieder geduld en aanpassingsvermogen.

ds. Willem Boon en ds. Susanne Freytag

PINKSTEREN

*is een storm in een zeil
waardoor het schip meer vaart krijgt
het heeft iets van een regenbui
op dorre grond,
die weer vruchtbaar wordt
een wegwijzer
die de verdwaalde
de juiste richting toont
Het heeft iets te maken
met fluiten en feest
met jeugd, lente en vernieuwing*

Geen Pinksteren zonder Hemelvaart

k ben opgegroeid met de boeken van Erich von Däniken, “Waren de goden kosmonauten?” Juist ook met het feest van Hemelvaart ging hij aan de haal met zijn theorieën. Bij het Evangelie van Lucas staat het verhaal van Jezus' Hemelvaart nog tamelijk nuchter:

Hij (Jezus) nam hen (Zijn volgelingen) mee de stad uit, tot bij Bethanië. Daar hief hij zijn handen op en zegende hen. Terwijl hij hen zegende, ging hij van hen heen en werd opgenomen in de hemel.

Lukas 24, 50 en 51

Op een andere plaats in de Bijbel wordt een beeld genomen, dat door veel kunstschilders is gebruikt. Jezus op wolken geplaatst zweeft weg van de aarde naar de hemel, die boven ons werd gedacht. Dit beeld, overgenomen naar aanleiding van Handelingen 1, 9 is in de kunstgeschiedenis duidelijk overdreven. Het gaat daar niet om Jezus op een wolk, die je langzaam naar de einder zag wegzweven. Het gaat om het beeld van een wolk, dat het zicht op Jezus wegneemt, verdekt. En net zo, ons zicht op Jezus weer terug zal geven.

Hoewel het Paaswonder van de opstanding met de vele ontmoetingen van Jezus met zijn volgelingen met deze gebeurtenis wordt afgesloten, lijkt het erop, dat de schrijver ons, als het ware wil voorbereiden op het pinksterfeest. Daar komen de vele ontmoetingen, die mensen met Jezus beleven, de vele momenten, die ieder persoonlijk soms heeft, van: “daar was Hij weer!” ter sprake.

Dat laatste gevoel wordt niet door iedereen gedeeld. Waar is God, wanneer je hem nodig hebt? Waar was God in Auschwitz? Waar is God tijdens de corona, terwijl zovelen bidden om een ein-

de van de pandemie? Waar is God, toen de jonge moeder van twee kleine kinderen doodbloedend in de gang lag omdat zij door een glazendeur was gevallen? Het gevoel van eenzaamheid, van de God “die wij niet zien” maakt het voor veel mensen onmogelijk nog hun geloof van hun kinderjaren te beleven.

Of er een op God terug te voeren schepping of oerknal of Godsdeeltje gevonden kan worden is eigenlijk niet relevant. Een God, die Abraham uit Ur geroepen heeft en of die God ook met ons verbonden is, dat is onze vraag en velen hebben die vraag al moedeloos met “nee” beantwoord.

Daarom was het noodzakelijk, dat het verhaal van het Evangelie opgehouden is met de actieve ontmoetingen van Jezus en zijn volgelingen toen, tot een verhaal van ontmoetingen van God met ons hier en nu voort gaat. Een verhaal waar het boek Handelingen der apostelen ons de weg in wijst. Een verhaal waardoor de volgelingen van Jezus actie wordt ondernomen om God, door woord en daad in deze wereld te verkondigen.

Wij leven in een tijd, waar wij God niet meer zien. Maar volgens het hemelvaartverhaal is het geen tijd, waar God in Jezus Christus uit de wereld verdwenen is. Hij is nog steeds aanwezig in Woord en Sacrament en in de gemeenschap, die telkens opnieuw beleefd kan worden.

ds. Willem Boon

Een Luthers (ABC)

en godsdienstige houding houdt zich niet alleen en ook niet in eerste instantie bezig met vragen over het hiernamaals, maar geeft vorm aan het leven hier en nu. Een christen die bij Maarten Luther in de leer is gegaan, zou daarom op vele terreinen een karakteristiek gedrag laten zien dat voortkomt uit zijn geloof in Jezus Christus. Dit keer de letter O van het alfabet.

Oorlog

Er komt meer bij kijken om een oorlog te beginnen dan het hebben van een goede zaak. Want hoewel het in Mattheüs 5:9 niet verboden is om oorlog te voeren (omdat Christus niets van de autoriteiten of hun ambt wil afnemen, maar alleen de individuele mensen leert die voor zichzelf christelijk willen leven), is het niet zo dat een prins zomaar oorlog kan voeren met zijn buurman, ook als hij gelijk heeft en de ander ongelijk. Het geldt ook hier: gezegend zijn de vredelievenden. Wie een christen en een kind van God wil zijn, begint niet zomaar oorlog of strijd, maar helpt en adviseert dat vrede bewaard wordt waar hij maar kan en ongeacht of er voldoende rechten en oorzaken zijn om oorlog te voeren. Als je alles hebt geprobeerd en niets wil helpen, dan pas mag je je toevlucht nemen tot zelfverdediging om het land en zijn mensen te beschermen.

Preken over Mattheüs 5-7, 1530, Duits, WA 32, 330: 29-39

Over Luther werd en wordt nog steeds beweerd dat hij een leer van de twee (konink)rijken zou hebben vertegenwoordigd, volgens welke een christen in de politieke sfeer niet zou moeten voldoen aan christelijke principes, maar aan zuiver seculiere wetten. Dit werd toen de "autonomie" van het wereldse genoemd in tegenstelling tot de christelijke moraal in het privé-leven.

Prof. dr. Markus Matthias (1956) is sinds 2008 hoogleraar Lutherana aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Amsterdam. Zijn wieg stond in het Duitse Mainz.

Zoals altijd is het de moeite waard om even naar Luthers eigen teksten te kijken. Ter gelegenheid van de interpretatie van de Bergrede beweert Luther inderdaad dat de strikte regels van Jezus, die allemaal leren eerder van iets afstand te nemen dan iets op te eisen, in eerste instantie van toepassing zijn op de christen als een privépersoon, maar niet voor mensen die een wereldse functie (ambt) moeten vervullen.

In de wereld zijn er helaas niet alleen vreedzame christenen, maar veel andere mensen die zich niet willen conformeren aan de Bergrede van Christus - en niet gedwongen moeten worden om dat te doen - of die zelfs misbruik maken van hun medemensen of hen in nood brengen.

In deze wereld is het daarom een zegen van de Schepper wanneer er seculiere autoriteiten zijn die, met min of meer openbaar gezag, ervoor zorgen dat de vreedzame niet wordt gedomineerd door de gewelddadige. Geweld moet en mag ook - door de overheid - met geweld worden weerstaan.

Desalniettemin verleent Luther de vorsten niet het recht om naar eigen goeddunken oorlog te voeren. Zelfs als een vorst duidelijk het recht had om dat te doen en zelfs als de aangevallen persoon duidelijk ongelijk had. Wat Luther hier zegt, is duidelijk in strijd met de tot dan toe

geldende leer. Want volgens de doctrine van de rechtvaardige oorlog (*bellum iustum*) is een oorlog of gewapend conflict tussen collectieven (staten) ethisch en juridisch legitiem als en alleen als de oorlog wordt uitgevoerd door een legitieme autoriteit (vorst) en voor een rechtvaardige zaak en met de juiste doelen. Dan echter is een oorlog rechtvaardig.

Terwijl de kerkelijke doctrine daarom om “rechtvaardige reden” vroeg, waarop natuurlijk slechts één van de twee strijdende partijen een beroep hadden kunnen doen, beweert Luther dat (voor een christelijke vorst) “rechtvaardige” redenen niet voldoende zijn. Sterker nog, zo'n vorst moet - volgens de instructie van Jezus in de Bergrede (!) - eerst de vrede dienen met alle macht. Het is volgens Luther duidelijk beter om zelfs als vorst (of staat) onrecht te lijden als hierdoor vrede kan worden bereikt, dan oorlog te voeren ter wille van de gerechtigheid. Hiermee verschilt Luther duidelijk van de middeleeuwse theorie van een rechtvaardige oorlog.

Maar hij verschilt ook van mening ten opzichte van de opvatting van de moderne tijd dat een oorlog tussen soevereine staten aan beide kanten als wettig moet worden beschouwd, omdat de vraag wie nu recht heeft van geen hogere instantie kan worden beoordeeld.

Voor Luther is het moment om oorlog te voeren pas gekomen als een land wordt aangevalen door een krijgsmacht. Dan moet de vorst (of de autoriteiten) het land en zijn mensen be-

schermen tegen het geweld. Oorlog kan dus alleen maar zelfverdediging zijn.

Opvallend genoeg: volgens het moderne internationale recht is de aanvalsoorlog intussen fundamenteel verboden en is het recht op oorlog dus opgeschort; alleen “militaire sancties” die door de Verenigde Naties zijn gemandateerd om de vrede te verzekeren, zijn legitiem. En sinds 1990 is er weliswaar weer een discussie gaande over de mogelijkheid van een 'rechtvaardige oorlog', echter slechts als humanitaire interventie.

Soms was Luther of het christendom de ontwikkeling van de (westerse) wereld blijkbaar gewoon vooruit. Of: een goede theologie levert gewoon fatsoenlijke overwegingen op; hoe zou het anders kunnen?

prof. dr. Markus Matthias

Liederen van Luther

In deze serie behandelen beide predikanten de liederen van Luther in willekeurige volgorde. Het is de bedoeling dat al zijn liederen een keer aan bod komen.

Deze keer het lied:

Komm, Heiliger Geist, Herre Gott

Kom Heilige Geest

Ad den Besten de vertaler van dit lied noemt dit lied een lied van 'grote adem' en 'één van de rijkste die Luther heeft gedicht'. Dit lied werd het hoofdlied voor Pinksteren in de Duitse lutherse kerken.

Het eerste couplet van dit lied is een bewerking van de antifoon *Veni Sancte Spiritus*, een Latijnse antifoon uit de 11e eeuw. Een antifoon is een keervers dat gezongen wordt als inleiding op en ter afsluiting van een psalm tijdens de mis en het getijdengebed. De antifoon is in de lutherse liturgie bewaard gebleven, gesproken of gezongen.

Luther heeft vervolgens nog twee strofen van eigen hand hieraan toegevoegd. Hij heeft dus een liturgisch gezang omgevormd tot een gemeentelied met drie strofen.

Hiervoor heeft Luther ook de gregoriaanse melodie van deze antifoon sterk vereenvoudigd om het geschikt te maken als een lied voor gemeentezang. Het lied verscheen voor het eerst in 1524. Dit lied inspireerde veel componisten om bewerkingen hiervoor te schrijven zoals Johann Sebastian Bach en Dietrich Buxtehude.

Het hele lied is een grote bede om de Heilige Geest. Tegelijkertijd maakt dit lied duidelijk wat de Heilige Geest voor de mens kan betekenen. De Heilige Geest is voor mensen ongrijpbaar en hierdoor onduidelijk. Met dit lied wil Luther tegelijkertijd bijdragen aan een beter begrip van de Heilige Geest.

De eerste strofe sluit aan bij het Pinksterverhaal. Van de Heilige Geest wordt gezegd dat die de gelovige in heel zijn zijn, in hart, moed en verstand laat ontvlammen.

Het beeld van het vuur en de vlammen komt

rechtstreeks uit het Pinksterverhaal waar verteld wordt dat aan de leerlingen een soort vlammen verschenen die zich als vuurtongen op hen neerzeten en hen vervulden met de Heilige Geest.

Liedtekst

Komm, Heiliger Geist, Herre Gott,
erfüll mit deiner Gnaden Gut
deiner Gläub'gen Herz, Mut und Sinn,
dein brennend Lieb entzünd in ihn'.
O Herr, durch deines Lichtes Glanz
zum Glauben du versammelt hast
das Volk aus aller Welt Zungen.
Das sei dir, Herr, zu Lob gesungen.
Halleluja, Halleluja.

Du heiliges Licht, edler Hort,
laß leuchten uns des Lebens Wort
und lehr uns Gott recht erkennen,
von Herzen Vater ihn nennen.

O Herr, behüt vor fremder Lehr,
daß wir nicht Meister suchen mehr
denn Jesus mit rechtem Glauben
und ihm aus ganzer Macht vertrauen.
Halleluja, Halleluja.

Du heilige Glut, süßer Trost,
nun hilf uns, fröhlich und getrost
in dein Dienst beständig bleiben,
die Trübsal uns nicht wegtreiben.
O Herr, durch dein Kraft uns bereit
und wehr des Fleisches Ängstlichkeit,
daß wir hier ritterlich ringen,
durch Tod und Leben zu dir dringen.
Halleluja, Halleluja.

Evangelisches Gesangbuch 125

Een vertaling is te vinden in het Liedboek der kerken (1973) gezang 240

Het wonder van Pinksteren was vervolgens dat de leerlingen eenieder in zijn eigen taal kunnen aanspreken. Hier verwijst het lied naar, door te zeggen dat de Heilige Geest aanstekelijk is en het geloof sticht. Hierdoor vormt de Heilige Geest één volk van gelovigen, dat bestaat uit mensen van velerlei tongen. Waarmee bedoeld wordt dat de mensen allemaal verschillende talen spreken, maar verbonden zijn in hetzelfde geloof.

Voor de volgende twee strofes neemt Luther de structuur van het eerste couplet, dat gebaseerd is op de antifoon, over. In de eerste regel wordt de Heilige Geest aangeroepen. Halverwege klinkt de versterkte aanroep met een 'O Heer' en elk couplet sluit af met een dubbel Halleluja.

De tweede strofe draait om een belangrijke taak van de Heilige Geest. De bede is dat de Heilige Geest voor ons het Woord van God laat oplichten. Waar dat gebeurt, leren we God goed kennen. Dat weer heeft tot gevolg dat we God onze Vader noemen. Dat verbindt Luther met de bede dat de Geest ons behoede voor leugenleer, dat we slechts zoeken naar onze Heer Jezus Christus en ons vertrouwen alleen in Hem stellen. De Heilige Geest helpt ons te onderscheiden wat van God is en wat niet.

In de derde strofe vuurt en troost ons de Heilige Geest opdat we vrolijk en getroost ons in dienst van God blijven stellen. Zodat geen tegenslag of lijden ons bij God vandaan kan drijven. Er wordt in dit lied gebeden om de kracht van de Geest die de zwakheid van ons te hulp komt om ridderlijk in de strijd staande te blijven en uiteindelijk door de dood heen bij God te komen.

Voor Luther is de bede om de Heilige Geest zo belangrijk, omdat de Heilige Geest de kracht is die ons het geloof schenkt. De Heilige Geest is het die ons het evangelie, de goede boodschap van God, laat verstaan. De Heilige Geest bewaart ons in de waarheid van het geloof. Zonder de Heilige Geest was er geen geloof en geen kerk. De Heilige Geest is Gods kracht die de kerk bijeenbrengt en bewaart. De Heilige Geest is een kracht die direct van God uitgaat. Van dit lied leren we dat de Heilige Geest overal daar is waar de relatie met God versterkt en verdiept wordt.

ds. Susanne Freytag

In Memoriam
Els Hovingh-Kuiter

30 mei 1930 – 2 april 2021

Els Hovingh-Kuiter is in Klarenbeek geboren. Haar moeder werd jong weduwe en verhuisde op advies van een familielid naar de regio Eindhoven.

Via Philips volgde Els de opleiding tot secretaresse en werkte nadien bij Philips op de octrooiafdeling.

Op de lutherse jeugdclub bij dominee Bik leerde ze haar latere man Bert kennen. Ze vertelden hoe zij als jongeren op de fiets de gemeenteleden opzochten om zo te helpen de gemeente op te bouwen.

De kerk was een belangrijk onderdeel van haar leven. Het begon met de jeugdclub. Later deed ze mee in de leiding van de Kinderkerk. Ze was ook een tijd lid van de redactie van het kerkblad, was lid van de bezoeksgroep die ouderen bezocht, zong mee met het koor en nog veel meer. Ze heeft ook met plezier de lutherse lekenopleiding gevolgd. Nadat Bert uit de kerkenraad is gegaan was zij van 1982 – 1993 lid van de kerkenraad.

Bert en Els waren trouwe kerkgangers tot het niet meer kon. De laatste jaren ging het achteruit. Het laatste jaar woonde zij in het verpleeghuis Wissehaege.

De kinderen kwamen er regelmatig en enkele anderen zochten haar daar op. Corona heeft het bezoeken regelmatig bemoeilijkt. In de ochtend van Goede Vrijdag is ze vredig ingeslapen.

De Heer houdt de wacht over je gaan en je komen van nu tot in eeuwigheid. (psalm 121)
In dankbaarheid gedenken we haar leven en bidden om troost voor de kinderen en familie.
ds. Susanne Freytag

In Memoriam
Erich Rampelt

Waizenkirchen (Oostenrijk) 7 juli 1946
Sint-Oedenrode 11 april 2021

Erich werd geboren in Oostenrijk en volgde als jongen de opleiding in de tuinbouw. Voor het werk verhuisde hij naar Zwitserland.

Het was in die tijd bijzonder dat een protestantse (lutherse) jongen uit Oostenrijk een katholieke meisje uit Nederland leerde kennen via de brieven die ze elkaar schreven. Elke ontmoeting was een hele reis en onderneming. Hij regelde een baan en woning voor Leny in Zwitserland. In 1968 trouwden ze met elkaar in Oostenrijk. Uiteindelijk gingen ze in Nederland wonen.

Na enige jaren op de kwekerij van zijn schoonvader gewerkt te hebben ging hij werken bij de kwekerij van der Velden. Zijn werk was de teelt en veredeling van planten, vooral van Bromelia's.

Erich was handig en maakte veel meubels zelf en later deed hij veel dingen met de computer.

Een val vier jaar geleden maakte aan alle grote plannen een einde. Omdat hij veel zorg nodig had kwam hij toen in een verpleeghuis te wonen.

Zelfs in die tijd kwam Leny samen met Erich in de rolstoel geregeld naar de kerk of naar bijeenkomsten van de kerk.

Het laatste halfjaar werd het al gaandeweg minder en toen opeens ging het heel vlug.

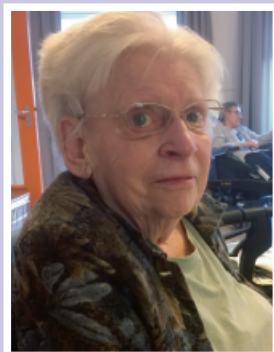
We bidden om troost voor Leny, de kinderen en kleinkinderen in het vertrouwen dat de trouw van God ons leven en sterven omsluit.
ds. Susanne Freytag

In Memoriam

Jeanette

van den Heuvel - van der Borgh

1937 - 2021

Dit voorjaar moesten we afscheid nemen van Jeannette van den Heuvel-van der Borgh.

Samen met haar man Gerrit van den Heuvel vormde ze jarenlang een kleur-

rijk koppel in onze mini-gemeente.

Gerrit was als architect de drijvende kracht bij de laatste grote restauratie van de kerk. Jeannette was zelf niet Luthers, maar kwam graag naar onze diensten. Het grootste deel van haar leven werkte zij als kinderpsychologe. Pas op latere leeftijd ontmoette zij Gerrit met wie zij trouwde en in Zaltbommel ging wonen.

Na Gerrits overlijden in 2009 kwam zij aanvankelijk nog geregeld naar de Heusdense diensten, maar haar hart ging steeds meer uit naar de eigen lokale PKN-gemeente in Zaltbommel, waar ze zich bij aansloot.

Ze verkocht de echtelijke woning en betrok een overzichtelijke flatwoning, maar het alleen wonen beviel haar slecht. Ze kwam in een aanleunwoning en woonde daar nog enige jaren semi-beschermd vlakbij verzorgingscentrum de Wielewaal, waar zij de laatste jaren op een half gesloten afdeling verbleef.

We zullen ons Jeannette herinneren als een rustige dame die vanachter haar sigaartje en glaasje witte wijn soms plotseling bijzonder scherpzinnig en strijdbaar uit de hoek kon komen, vooral als het ging om vrouwenrechten.

Haar uitvaartdienst had ze zelf tot in details voorbereid. Er klonk een opname van Bachs 'Bist Du bei Mir' door Aafje Heynis. Liever had zij gehad dat Edy ten Berge deze aria zong, maar dat mocht natuurlijk niet...

Klazien Laansma

Gehoord

Op 40-jarige leeftijd liep Franz Kafka (1883-1924), die nooit trouwde en geen kinderen had, door het park in Berlijn toen hij een meisje ontmoette dat huilde omdat ze haar favoriete pop was kwijtgeraakt. Zij en Kafka zochten tevergeefs naar de pop. Kafka zei haar dat ze hem daar de volgende dag zou ontmoeten en dat ze terug zouden komen om haar te zoeken.

De volgende dag, toen ze de pop nog niet hadden gevonden, gaf Kafka het meisje een brief die door de pop was 'geschreven' en zei: 'Huil alsjeblieft niet. Ik ging op reis om de wereld te zien. Ik zal je schrijven over mijn avonturen.' Zo begon een verhaal dat doorging tot het einde van Kafka's leven.

Tijdens hun ontmoetingen las Kafka de brieven van de pop zorgvuldig geschreven met avonturen en gesprekken die het meisje schattig vond.

Ten slotte bracht Kafka de pop terug (hij kocht er één) die was teruggekeerd naar Berlijn. 'Het lijkt helemaal niet op mijn pop', zei het meisje. Kafka overhandigde haar nog een brief waarin de pop schreef: "mijn reizen hebben mij veranderd." het kleine meisje omhelsde de nieuwe pop en nam de pop mee naar haar gelukkige huis.

Een jaar later stierf Kafka.

Vele jaren later vond het inmiddels volwassen meisje een brief in de pop. In de kleine brief ondertekend door Kafka stond geschreven: "Alles waar je van houdt, zal waarschijnlijk verloren gaan, maar uiteindelijk zal de liefde op een andere manier terugkeren."

Omarm de verandering. Het is onvermijdelijk voor groei. Samen kunnen we pijn veranderen in verwondering en liefde, maar het is aan ons om die verbinding bewust en opzettelijk tot stand te brengen.

gevonden door Elly van der Borgh

Acceptgirokaart

als bijlage

In deze Lutherroos is een acceptgiro bijgevoegd. Deze acceptgiro is bestemd voor de kosten van het gemeentelieven, voor de predikanten, de organisten, de gebouwen, het kerkblad en alle activiteiten.

Alle leden hebben aan het begin van het jaar met de actie kerkbalans een verzoek ontvangen aan de gemeente om bij te dragen.

Wanneer een ieder naar vermogen bijdraagt, kunnen we als gemeente ons kerkelijk werk voortzetten. Uw bijdrage is noodzakelijk.

Kosten kerkblad Lutherroos

De lezers van de Lutherroos van buiten de gemeenten kunnen met deze acceptgiro een vrijwillige bijdrage geven voor de kosten van het ontvangen van dit blad. U kunt daarbij denken aan het bedrag van € 17,50 maar meer mag ook.

De bijgevoegde acceptgiro kunt u gebruiken voor een bijdrage aan het werk van de gemeente vermeld dan: **Gift voor het werk van de kerk**

of voor uw vrijwillige bijdrage aan de kosten voor het kerkblad de Lutherroos. Vermeld dan: **Gift kerkblad Lutherroos.**

Als de acceptgiro ontbreekt of als u het blad digitaal ontvangt kunt u uw bijdrage (o.v.v. 'gift gemeente' of o.v.v. 'gift Lutherroos' overmaken aan:

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
NL87 INGB 0001 1373 31 of
NL25 ABNA 0860 1918 42

**Uw bijdragen zijn als giften aftrekbaar.
De gemeente heeft een ANBI status.**

*Bij voorbaat hartelijk dank.
mw. I.J. Oosterveer, kerkrentmeester*

Luchthaven pastoraat

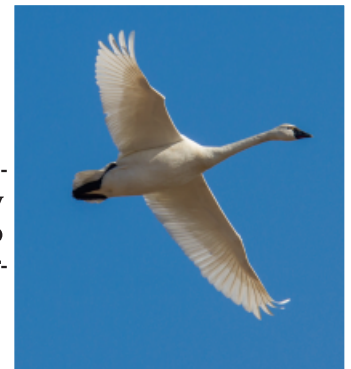
Hoop

In deze tijd van corona en van allerlei beperkende maatregelen, is het belangrijk, te blijven hopen. Ik zie het als mijn taak op het vliegveld, om hoop in te spreken. Maar wat is het toch bijzonder, als je iemand anders hoop wil inspreken, dat je dan zelf, zoveel hoop daarvoor terugkrijgt.

Mensen die op het vliegveld werken zeggen: "we blijven positief". Ik sprak een man, die zijn vrouw en dochtertje wegbracht, die naar familie in Polen gingen. Ik vroeg of ze het nog wel volhielden met al die maatregelen. Natuurlijk zei hij, we blijven altijd hopen. Hoop staat bovenaan.

In de gebedsruimte heb ik kaarten neergelegd, waar in woord en beeld, ook de hoop te vinden

is. Hierbij een gedicht van Emily Dickinson, dat op één van die kaarten staat.

*Hoop is een ding dat veren heeft
en neerstrijkt op de ziel.
En zijn liedjes zonder woorden zingt.
en nooit stopt, helemaal nooit.
Emily Dickinson*

Laten we met elkaar die hoop vasthouden.

Mirjam van Nie

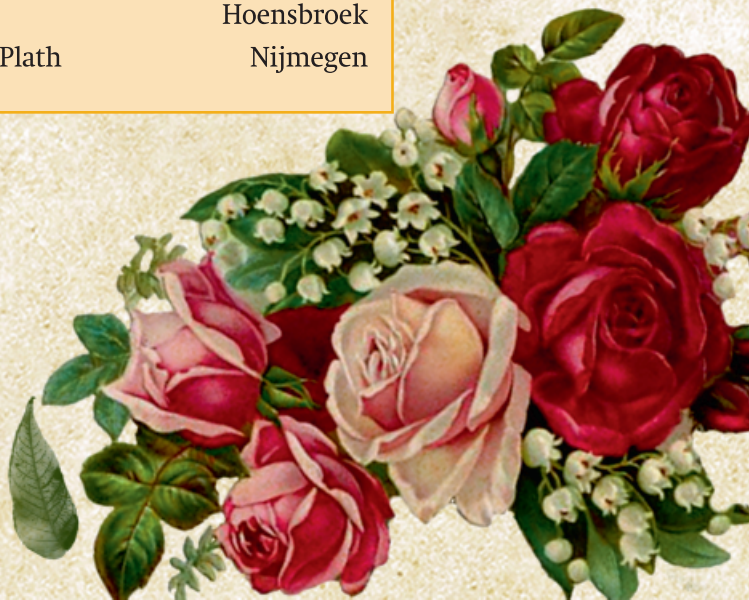
Verjaardagen in Zuid-Nederland

Wij vermelden hier de leden die 75 hopen te worden of 80 jaar en ouder

Verjaardagen in juni t/m 15 juli 2021

1-juni	82	hr. K.F.K. Schössow	Eindhoven
1-juni	89	mw. O.M.D. van der Horst - Veeneman	Malden
2-juni	87	mw. E.E. Bobke	Hulsberg
2-juni	87	mw. J.C.S. Kuipers - van Eenennaam	Nijmegen
6-juni	80	mw. L. Bongers - Jakobsen	Hoensbroek
9-juni	83	mw. L.J.K. Becht - van Zweden	Bergen op Zoom
15-juni	75	hr. J. Niezen	Valkenswaard
17-juni	75	hr. C. Kinders	Eersel
17-juni	87	mw. B. Henning - Brossonn	Bergen op Zoom
18-juni	85	mw. J.M.C. Hulsbergen - Hovingh	Eindhoven
22-juni	75	hr. B.H.P. Görgens	Landgraaf
23-juni	82	hr. F.E. Moosdorff	Gendt
24-juni	86	mw. E.F.M.M. Hofman	Eindhoven
26-juni	75	mw. K. Geurts - Kempkes	Brunssum
29-juni	84	mw. E.E. Pahl-Schaller	Maastricht
29-juni	81	mw. A. Dumont - Paulusma	Brunssum
5-juli	84	hr. F.J. Bongers	Hoensbroek
8-juli	81	mw. H. Boesch	Nuth
12-juli	85	hr. W.J. de Lange	Waalre
12-juli	81	mw. H. Vilmar	Hoensbroek
13-juli	75	mw. L.S.F. Dankbaar - Plath	Nijmegen

Gefeliciteerd

Wanneer u geen prijs stelt om bij de verjaardagen genoemd te worden kunt u dit doorgeven aan de redactie.

Babysokjes

Voor het diaconaal project van onze gemeente zijn er babysokjes te koop. Deze kleurrijke sokjes worden met de hand gebreid door Lia Eekel. De opbrengst gaat 100% naar de Stichting Kinderhulp Armenië. De sokjes zijn zeer geliefd door het koordje waardoor de baby ze niet uit kan schoppen. Altijd warme voetjes dus!

Nieuw in assortiment: "Koninklijke sokjes"

Voor € 3,- per paar steunt u een goed doel.

Wilt u sokjes bestellen dan kan dat via e-mail: lia.eekel@gmail.com of per telefoon 040-253 21 75

bloembinderij **In de Roos**

Dagelijks keuze uit zo'n 60 verschillende snijbloemen, rozen en seizoensbloemen meer dan 10 verschillende bladmaterialen

St. Jacobslaan 21, 6533 BP Nijmegen

ook telefonisch of per email bloemen bestellen en laten bezorgen - online of in de winkel betalen

bloembinderijnderoos@gmail.com
www.bloembinderijnderoos.nl
 024 - 3503036

Gelre Bloem
 KORTINGEN 20% 30% 40%
OP-OP GELREBLOEM RUIPT OP
 Ook tijdens de vakantieafsluiting

- 20% korting** Over uw hele aankoop vanaf 30 euro online-kortingscode: GRB30-20
- 30% korting** Over uw hele aankoop vanaf 60 euro online-kortingscode: GRB60-30
- 40% korting** Over uw hele aankoop vanaf 80 euro online-kortingscode: GRB80-40

TOTALE MAGAZIJN OPRUIMING
 Ongekend stevige kortingen over het hele assortiment
Wees er snel bij!

Adverteren in de Lutherroos ?

Jazeker, dat kan. Advertenties moeten wel passen bij het karakter van de Lutherroos en haar lezerspubliek. Heeft u vragen of wilt u meteen al advertentieruimte reserveren; neem dan contact op met de redactie Wij sturen u graag de advertentiekaart toe.

Pastoraat
Algemeen/info
Huiskamerdienst

ds. S.J.A. Tempelaar
mw. M. de Vries-Dix
ds. W.J.H. Boon of ds. S. Freytag

040-262 3104

Van Pasen naar Pinksteren

Het paasfeest is geweest. Nu is het zaak de vreugde en de jubel over het nieuwe leven met Christus gaande te houden. Dat moeten we vooral doen in ons gewone dagelijkse leven. Daar immers zal de herrezen Heer ons tegemoet komen en met ons meegaan. Te midden van alles wat we meemaken. Net zoals Hij bij de discipelen deed.

Met Pinksteren vieren we dat de Heilige Geest daarbij helpt. Tot die tijd mag onze zang en vreugde de liturgie van de tussenliggende zondagen volgen met troostende en bemoedigende liederen en teksten.

Eén van de mooiste en meest inspirerende liturgische beelden voor mij, vinden we op de eerste zondag na Pasen. Dan mogen we het leven met Christus opnieuw beginnen “als pasgeboren kinderen”. We mogen gulzig en zorgeloos de voedzame melk van de opstanding tot het nieuwe leven drinken. Zoveel als we nodig hebben. En dan tevreden en gelukkig uitrusten. Steeds weer een welkome zegen. In ons kindvan- God zijn en door Christus-gevoed- worden, ligt de bron waaruit we een leven lang mogen drinken. Hier komen ons geloof en onze kracht vandaan. Een belangrijke basis voor ons leven.

Het leven kan prachtig zijn. En als het goed gaat, is het niet moeilijk om de hele dag blij te zijn en te zingen. Maar er gaat veel mis. Lachen en zingen vergaan een mens nog wel eens.

Rouw, ernstige ziekte of rampen, grote teleurstellingen en al die momenten waarop we denken “waar haal ik de kracht vandaan om verder te gaan?” maken ons stil en verkramppt. Dan mogen we als pasgeborenen bijtanken uit de grote bron. In het geloof dat er altijd genoeg is voor iedereen. Zo ervaren we wat het nieuwe leven met Christus ten diepste betekent en op een dag weer blij zijn en God's lof meezingen.

Dit onderwerp komt ieder jaar weer aan de orde om dit onderdeel van ons geloof op te frissen. We moeten het niet vergeten, want het doet zo goed. Een ontmoeting met de opgestane Heer. Dit geldt ook voor de volgende teksten.

Het motief van de tweede zondag is: “Halleluja! Van het erbarmen van de Heer is de aarde vervuld” Misschien denkt u nu wel: “O ja, waar?

Hoe merk ik dat?” De tekst laat inderdaad zien waar het in onze beleving vaak aan schort, maar maakt ook alert op al die keren dat er wel erbarmen is. Maar je moet er wel oog voor hebben. Ik denk aan het verrassende omzien van mensen naar anderen in bijvoorbeeld deze →→

coronatijd. Aan onverwachte telefoontjes, bloemen en solidariteit. De onbetaalbare inzet van mensen in de zorg en hulpverlening hier of ver weg.

De boodschap van het erbarmen van de Heer die er overal en voor iedereen is, is een geweldige steun en bron van inspiratie. Misschien kunnen we – ook in deze moeilijke tijd – alles wat mensen doen om elkaar te helpen, zien als tekenen van Gods erbarmen. Hij heeft geen andere handen dan mensenhanden.

Dat brengt me meteen op het thema van Wezen zondag, de zondag na Hemelvaart. “Laat ons niet als wezen achter maar zend ons de Geest der waarheid die uw Zoon ons beloofd heeft” Dit gebed is verhoord. De Hemelvaart van Jezus betekent in de Lutherse traditie beslist niet dat Jezus uit onze wereld is verdwenen en nu onbereikbaar is geworden.

Toen God in Jezus op aarde kwam, heeft Hij laten zien wie Hij is: God voor mensen, altijd in ons midden en niet van de aarde weg te denken. Jezus is daar de belichaming van. Hij deelt hier op aarde in de heerlijkheid van God. Voor altijd in de mensenwereld. We zijn dus in de verste verte geen wezen ten opzichte van God, maar kinderen met een trouwe en zorgzame Vader of Moeder. Vandaar ons geloof dat Jezus ons in ons dagelijkse leven tegemoet komt en dichtbij ons is.

Met Pinksteren gaan we dan vieren dat de Geest van de Heer de hele wereld vervult. Hij leert de mensen te verstaan wat recht is. En gevoed en gesterkt te leven met Christus.

Ik wens u een gezegende tijd op weg naar Pinksteren toe. Blijf drinken uit de bron. Met een hartelijke groet.

ds. Fia Tempelaar.

Kern Eindhoven

Pastoraat: ds. S. Freytag
 Gastpredikanten / organisten: mw. E.M. Eekel-Schendelaar
 Present / ouderencontact: mw. A. Hoyer
 Kinderoppas: hr. R. Schaak

06-4395 5283

Agenda

Vrijdag 21 mei	10:30 u.	Koffieochtend	Dommelhoeferkerk of Zoom
Maandag 31 mei	19:00 u.	Kerkenraadsvergadering	Eindhoven
Donderdag 17 juni	19:45 u.	Kerncommissie vergadering	Dommelhoeferkerk of Zoom
Vrijdag 25 juni	10:30 u.	Koffieochtend	Dommelhoeferkerk of Zoom

Verjaardagen kinderen

in juni wordt Ninthe de Klijn 3 jaar en
 Jehro Renders wordt 11 jaar
 in juli wordt Lucas Garritsen 8 jaar

Berichten uit Armenië

Ghuschik bericht ons dat de corona nog steeds een zorgelijke factor is. Er zijn voor de hele Armeense bevolking maar 70.000 prikken beschikbaar van AstraZeneca en Spoetnik. De bevolking is heel terughoudend ze hebben geen vertrouwen in de vaccins al zeggen ze dat Spoetnik de beste is maar ze geloven het niet.

Ghuschik haar man, Albert heeft hierdoor zoveel stress opgelopen dat hij hartproblemen heeft gekregen.

In het dorp gaan de kinderen met mondkapjes op weer naar school.

Het leven is veel duurder geworden, voorheen ging men regelmatig naar Georgië, daar is alles goedkoper, maar de grenzen zijn nu moeilijk te bereiken omdat de benzine zoveel duurder is. Ook het reizen naar Rusland, waar heel veel mensen, kinderen of familie hebben wonen, wordt te duur.

Burgemeester David doet wat hij kan om het leven wat te verlichten. Hij heeft nieuwe landbouwmachines gekocht, zodat het land bewerken wat makkelijker gaat. Maar ook nu geldt weer dat de benzine het te duur maakt.

Kortom het leven is moeizaam, maar de dankbaarheid voor alle hulp is groot en geeft de nodige lichtpuntjes en dat is heel fijn. En belangrijk om de moed erin te houden. Hartelijke dank voor al uw hulp.

Uw financiële steun naar de rekening van Diaconie Luthers Zuid-Nederland inzake Eindhoven is heel erg welkom.

NL06 RABO 03737 44439. o.v.v. "Armenië".

Thea Dik.

Eindhoven

Koffiebijeenkomst

In de hoop dat deze koffiebijeenkomsten in mei en juni wel door kunnen gaan hebben we weer een maandelijkse koffiebijeenkomst gepland. Anders houden we deze bijeenkomsten per Zoom. Dan ontvangt u met de nieuwsbrief een link om hieraan deel te nemen.

Naast het met elkaar bijpraten zal er altijd ook een onderwerp zijn waarover we met elkaar van gedachten kunnen wisselen. De bijeenkomsten zijn:

- Vrijdag 21 mei 10:30-12:30 uur in de Dommelhoeferkerk of digitaal per Zoom
- Vrijdag 25 juni 10:30-12:30 uur in de Dommelhoeferkerk of digitaal per Zoom

Tot ziens,
ds. Susanne Freytag

Lutherse Werkgroep Kerkmuziek

In de dienst van 30 mei is de collecte bestemd voor de Stichting Lutherse Werkgroep Kerkmuziek. Vanaf 1946 zet deze werkgroep zich in voor de verbreiding van de kerkmuziek in het algemeen en de lutherse kerkmuziek in het bijzonder. Op diverse gebieden is de stichting actief en heeft in de loop der jaren velen enthousiast weten te maken voor de vocale en de instrumentale kerkmuziek. Naast de Werken voor kerkmuziek worden er ieder jaar Jeugdmuziekdagen, studiedagen voor kerkmusici en korendagen georganiseerd. Helaas kunnen deze vanwege de coronamaatregelen dit jaar niet doorgaan. Daarnaast geeft de werkgroep vier maal per jaar het tijdschrift 'Musica Sacra' uit en publiceert zij regelmatig muziekuitgaven.

Met kerkmusici, koorzangers en predikanten wordt nauw contact onderhouden.

Lutherse Wereld Federatie

27 juni is de collecte voor het wereldwijde werk van de Lutherse Wereld Federatie (LWF). De federatie is over de hele wereld actief.

- In Afrika in Angola, Ethiopië, Kameroen, Madagaskar, Mozambique, Namibië, Sierra Leone, Zambia, Zimbabwe en Zuid-Afrika.
- In Azië in Bangladesch, India, Indonesië, Myanmar en Palestina.
- In Oost-Europa in Hongarije, Estland, Letland, Roemenië, Rusland, Slowakije en Tsjechië.
- In Latijns Amerika en de Caraïben, in Argentinië, Bolivia, Brazilië, Columbia, Costa Rica, El Salvador, Honduras, Mexico, Nicaragua, Peru en Venezuela.

In 2019 was het inkomen van het LWF 168 miljoen €, 12 % meer dan het vorige jaar. 92% daarvan is geïnvesteerd in projecten en programma's over de gehele wereld.

Nias en Batu eilanden

In de eerste DoReLu-dienst d.d. 4 juli collecteren wij voor de Nias en Batu eilanden in Indonesië. De Nederlandse Lutheranen zijn al sinds 1889 betrokken bij deze eilanden voor de kust van Sumatra. Vanuit die eerste missionaris-

sen (al in 1865) is samen met Duitse lutheranen de BNKP, Banua Niha Keriso Protestan, ontstaan. Een nog steeds groeiende lutherse kerk met inmiddels 487.000 leden.

De BNKP heeft zo'n 1089 gemeentes, ruim 536 predikanten, 691 onderwijzers/preekbevoegden en nog eens 38 vicarissen. Het merendeel van de inwoners van Nias is luthers. Maar ook op de Batu-eilanden zijn er toch nog zo'n 19.000 leden verspreid over ongeveer 50 gemeentes. De Batu-eilanden hebben een gezamenlijke oppervlakte van 1154 km² en bestaan uit 48 kleine eilanden waarvan er ongeveer twintig bewoond zijn.

Vanwege deze enorm uitgestrekte ligging en de slechte verbindingen met Sumatra worstelen de Batu'ers altijd met de logistiek om de gemeenschappen op de eilanden met elkaar te verbinden, om predikanten van het ene eiland naar het andere te krijgen en om materieel aan te voeren. Deze collecte is ter ondersteuning van deze logistiek.

Let op!

U kunt uw collectebijdrage ook overmaken naar het rekeningnummer van de diaconie met vermelding van het collectedoel.

Het rekeningnummer van de Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland, locatie Eindhoven, is:

NL06 RABO 03737 44439.

Tom Tempelaar

“Luthers Eindhoven 70 jaar” wordt “75 jaar”

In de Lutherroos van december vroegen we om bijdragen in de vorm van verhalen en/of foto's voor een jubileumboekje naar aanleiding van 70 jaar Luthers Eindhoven.

Het boekje zou dan tijdens de gezamenlijke buitendag op 5 september feestelijk onthuld worden. Maar dan had het eigenlijk al “71 jaar Luthers Eindhoven” moeten heten. En het is nog helemaal niet zeker of die buitendag in de geplande vorm kan plaatsvinden.

Misschien zou het dan “72 jaar Luthers Eindhoven” worden?

Dus werd de knoop doorgehakt en besloten het boekje pas naar aanleiding van het 75 jarige jubileum uit te geven. Dit jubileum zal dan (hopelijk) groot gevierd kunnen worden.

Ieder gemeentelid kan een bijdrage leveren – door oude foto's en herinneringen op te sturen, maar ook door over actuele belevenissen binnen onze kerngemeente te berichten die tijdens de komende vier jaar plaats hebben. De redactie zal de inzendingen tot een boekje verwerken, waarbij de inhoud van de laatste bladzijden nu

nog helemaal niet bekend is, want we kunnen niet in de toekomst kijken. Maar laat ons weten, wat u wilt dat er in moet komen! Liefst met een mooie foto erbij.

Stuur je bijdrage naar de redactie van de Lutherroos.

redactie@lutherszuidnederland.nl

Annegret Hoyer

Uit de kerncommissie

Vergaderingen van 10 maart en 12 april

De kerncommissie Eindhoven heeft de afgelopen periode tweemaal vergaderd via een videoverbinding. En wel op 10 maart en 12 april.

Omdat veel zaken vanwege de corona maatregelen zijn stilgelegd, zijn de agenda's van deze vergaderingen ook vrijwel identiek. Met name aan het dienstenrooster werd veel aandacht besteed, want daar veranderde continu wat in.

Ook de viering van 70 jaar Eindhoven kwam aan de orde. Omdat we niet verwachten dat de gemeentedag in september weer als vanouds gevierd kan worden, hebben we nu besloten om deze viering te laten vervallen en ons te gaan concentreren op die van 75 jaar Eindhoven in 2025.

Gezien de huidige coronamaatregelen blijft de bijbelgespreksgroep nog telefonisch bijeen komen en de koffieochtenden via een videoverbinding.

Ook de DoReLu bijbelkring zal nu via een videoverbinding gaan. Besloten is ook om de kerkdiensten in april niet door te laten gaan. Of we in mei de draad weer oppakken zal in de komende vergadering aan de orde komen. Gelukkig zijn de DoReLu-diensten van de paascyclus wel doorgegaan en de eerste eigen dienst op 11 april ook.

Verder werd veel aandacht besteed aan het contact met de gemeenteleden in stand te houden.

TomTempelaar

Algemeen:

mw. H. Haaksema

073-511 7006

Pastoraat/Gastpredikanten:

mw. J. de Kruijf

Diaconie:

mw. I.M. Veldkamp

Juichend gaan in uw voorhoven?

De Passiestonden waren bijzonder ingetogen in de Grote Kerk en mooi genoeg om iedereen een brok in de keel te geven. Zoveel fysieke afstand en je toch zo nabij voelen: deze oecumenische diensten winnen ieder jaar aan kracht.

Geduldig wachten we tot ons eigen Godshuis weer begaanbaar is. Onze vaccinatiegraad stijgt snel, dat is dan weer een voordeel van de hoge gemiddelde leeftijd in onze kern. Toch is het de vraag wat de eerste 'echte' kerkdienst wordt in de komende tijd. Hoe dan ook: het zal er feestelijk aan toe gaan! (ondanks de toch nog toegepaste preventiemaatregelen zoals mondkapjes en enige afstand). Let op de appjes en de mails!

Klazien Laansma

Afscheid van Burchtstraat 3

Het huis van Barbro en Frederik Hilwig-Sjöstedt was jarenlang één van de vaste pleisterplaatsen van onze kern.

Hoe vaak hebben we niet aan de keukentafel gezeten, bij de antieke potkachel? In de zomer, met een glaasje witte wijn op het terras? Met een rijk lunchbuffet in de achterkamer? In de voorkamer naast de snurkende hond Nialla of tegenover de televisie die werd afgedekt door een boerka?

Bij Barbro en Frederik is en was altijd wat te beleven. Maar nu is het grote huis verkocht, een bevrijding en een weemoedig afscheid tegelijk.

Wij houden jullie vast, en blijven jullie volgen in Nederland of Zweden!

Klazien Laansma

Pastoraat: ds. S. Freytag 06-4395 5283
Coördinatie: prof. dr. M. Matthias
Bankrekening Kern Nijmegen NL78 INGB 0000 9740 48 Evang-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Van de kerncommissie

In onze vergadering blikten we terug op de diensten van de stille week en het hervatten van de kerkdiensten. Een impressie van deze diensten leest u hieronder. We waren allemaal uit onze routine.

De predikant had zelfs vergeten de toga in haar koffer te doen. Pas bij aankomst merkte ze dat die te licht was. Het was goed elkaar te ontmoeten en weer als gemeente vierend samen te komen ondanks alle maatregelen van dit moment.

We begroeten ook nieuwe bezoekers in onze diensten. Zij komen uit het buitenland zoals Iran en Duitsland.

Op dit moment plannen we nog geen andere activiteiten buiten de kerkdiensten. De vergaderingen zijn nog steeds digitaal.

Met het oog op de verkoop van het kerkgebouw hebben we een begin gemaakt met de boedscheiding. Er moet een lijst komen met alles wat bij de kerkelijke gemeente hoort en blijft.

De kerncommissie

Terugblik op De Stille Week

De weg van Jezus volgen ... dat hebben wij in Nijmegen daadwerkelijk gedaan en beleefd. De voorbereiding daarop begon al met een prachtig geïllustreerde kaart (Palmzondag tot Pasen) die als bijlage in de Lutherroos was toegevoegd.

Witte Donderdag en Goede Vrijdag zijn voor mij de meest beladen en bezinnende perioden uit het kerkelijk jaar.

Witte donderdag

De lezingen uit Johannes 13:1-13 De voetwassing, een voorbeeld van de dienende liefde van Jezus door de voeten te wassen van zijn leerlingen.

Mattheus 26:17-30 Het laatste avondmaal.

De maaltijd die Jezus en zijn discipelen die avond nuttigden, geldt als het eerste 'nieuwtestamentische' Coena Domini, het Avondmaal des Heren.

Met het uitspreken van de woorden over het brood en wijn als zijn lichaam en bloed, stelde Jezus voor katholieken het sacrament van de

Eucharistie in, dat later door protestanten het sacrament van het Heilig Avondmaal werd genoemd. In deze protestantse traditie wordt het lijden en sterven van Jezus op symbolische wijze herdacht met eenvoudig brood en simpele wijn.

Dat deze donderdag 'Witte Donderdag' heet, heeft in de eerste plaats te maken met de liturgische kleur die verbonden is aan deze dag. Tijdens de dienst draagt de predikant een wit gewaad. Het is gebruikelijk in katholieke kerken om op Witte Donderdag kruisbeelden met een wit kleed af te dekken. Witte Donderdag markeert het begin van het lijden van Jezus.

Goede vrijdag

Het was een prachtig, sereen en indrukwekkende dienst! Je volgt de lijdensweg die Jezus ondergaat.

Met de lezingen uit Mattheus 26: 46-75 waarin Jezus verraden werd door Judas, gevangen genomen werd, voorgeleid aan Kajafas (de hogepriester) en door Petrus driemaal →→

verloochend voordat de haan kraaide. Even schoot het mij te binnen dat mijn jongste zoon (destijds 5 jaar) op de vraag van de predikant “wie Jezus 3x verloochend had nog voordat de haan kraaide,” hij enthousiast riep, “papa!”

Mattheus 27: 1-33 Jezus overgedragen aan Pilatus, het berouw van Judas, Jezus voor Pilatus en geseling van Jezus.

Mattheus: 27: 34-56 de kruisiging van Jezus en zijn sterven.

De Paaskaars wordt gedoofd. Het is stil, doodstil in de kerk.

Mattheus: 27: 57-61 graflegging en de dienst eindigt met Lied 590: versen 1 & 2.

Als ik alle 1e regels van de liederen uit de Liturgie van Goede Vrijdag 2 april 2021 onder elkaar schrijf, weerspiegelt het de impact van de weg die Jezus heeft moeten gaan:

*Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij
Jezus, om uw lijden groot,
Here om uw bloedig zweet
Om het Zwijgen, het geduld
Om het woord van Goddelijk recht
Om de doornen van uw kroon
Om Uw kruis Heer bidden wij
O hoofd zo hoog verheven
Hij ging de weg zo eenzaam
Nu valt de nacht. Het is volbracht*

De Paaskaars wordt de kerk uitgedragen Iedereen volgt zijn weg weer terug naar ... thuis.

Ik rij in de auto naar huis en ben weemoedig, voel het leed, voel mij schuldig. Het weer werkt ook niet mee. Donkere wolken en de avond is begonnen. Bijna thuis zie ik opeens een open plek in het grote wolkendek waar een paar lichte verlaatte zonnestrallen doorheen schijnen. En ik dacht: zie, Hij is waarlijk opgestaan. Dat voelde zo goed.

Coby Bouwens

Kern Zuid-Limburg

Pastoraat:
Diaconie:
Ledenadministratie:
Coördinatie:

ds. W.J.H. Boon
mw. K. Mulder
mw. G. Boon
dhr. H. Oosterveer

0049-245 650 70318

Terugblik op paastijd

We hoopten met Pasen weer een echte kerkdienst in Heerlen te kunnen houden. Jammer genoeg vonden we het als kerncommissie te gevaarlijk omdat de coronacijfers steeds meer oplopen. Ik ben benieuwd wanneer het weer wat veiliger is.

Jammer, want ondertussen is onze mooie keuken klaar, u hebt vorige keer al foto's ervan gezien en die keuken hadden we graag aan jullie willen showen. Ook zijn de wc's vernieuwd.

In de ruimte naast de keuken zijn nieuwe kasten gekomen. Hierin kunnen we het extra servies en pannen e.d. plaatsen dat we voor het gezamenlijke Diaconale project Parkstad nodig hebben. De soepkommen en soeppan staan al klaar om gebruikt te worden. Helaas werkt corona nog steeds tegen. Gelukkig hebben we verschillende subsidies gekregen voor de verbouwing van de keuken. Ook van Kerk in Actie, i.v.m. bovenstaand project (kijkt u ook even bij de collectes van de komende

tijd). Ook onze huurder Stichting Wijkpresentie Parkstad kan helaas niet veel doen in ons gebouw.

Kerkdiensten in de Stille Week

Ook dit jaar hebben we in de stille week, naast de gezamenlijke vieringen van onze Lutherse Gemeente, weer bijeenkomsten gehouden samen met de leden van de Protestantse Gemeente Parkstad en de Rooms-katholieke Andreasparchie. Deze diensten op donderdag, vrijdag en zaterdag werden in de Ark in Landgraaf gehouden, zonder kerkgangers en uitgezonden via kerkdienstgemist.nl. Helaas konden in deze diensten alleen die mensen aanwezig zijn, die nodig waren. Ds. Boon en Keety Mulder vertegenwoordigden onze Lutherse kern. In deze diensten waren schilderijen te zien van Aad de Haas. We volgden daarin de weg van

Jesus zoals de evangelist Matteüs het ons vertelt. Het waren bijzondere diensten die ook prachtig opgenomen waren.

Op Witte Donderdag stonden we stil bij de laatste maaltijd die Jezus met zijn leerlingen gehouden heeft.

Op Goede Vrijdag wezen de schilderijen van Aad de Haas ons de weg van Jezus naar het kruis.

Op Stille Zaterdag vierden we dat midden in het donker van het graf van Jezus het licht opgaat. De paaskaars werd binnengedragen en we deelden het licht met elkaar. Ook werden de kaarsen in drie gereedstaande lantaarntjes aangestoken. Deze werden, net als de vorige jaren, naar de drie andere kerken, ook onze Lutherse Kerk, meegenomen, zodat het licht van Paas ook daar verspreid wordt.

Keety Mulder

Zuid-Limburg

Collectes

Ik herhaal één van de collectes van de vorige keer. Er is namelijk nog niets binnengekomen voor de diaconie, terwijl de nood hoog is bij de verschillende projecten. Over de hele wereld hebben mensen last van het coronavirus. U kunt uw diaconie-geld overmaken voor de volgende projecten.

Het Griekse vluchtelingenkamp Moria is eind vorig jaar grotendeels afgebrand. Er zijn te weinig tenten, te weinig eten, te weinig sanitair, te weinig schoon water, te weinig privacy, te weinig scholing voor de kinderen en te weinig medische zorg. Het is er onveilig en er is veel geweld tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Naast de gevolgen van de brand zijn er ook veel coronabesmettingen geconstateerd. De situatie is nijpender dan ooit. Samen geloven we dat vluchtelingen recht hebben op een beter leven. Kerk in Actie helpt met voedsel, kleding en onderwijs. Uw gebed en financiële steun zijn hier hard nodig.

Ondersteuning Diaconaat in arme regio's In Oost-Groningen en Limburg wordt armoede vaak doorgegeven van generatie op generatie. Er is weinig werk en er zijn weinig voorzieningen om kansarme jongeren op te vangen. Juist

in deze regio's zijn de kerken klein en hebben ze niet veel financiële middelen. Hoe kun je bijvoorbeeld iets betekenen voor kinderen die opgroeien in armoede. Fijn dat we hierin een beetje hebben kunnen helpen met ons Sinterklaas project. Maar er is meer nodig. Kerk in Actie begeleidt kerken in deze regio's in hun diaconale taak en ondersteunt hen zo nodig financieel. Bijvoorbeeld met een subsidie voor de vernieuwing van onze keuken i.v.m. het Diaconale Project Parkstad.

U kunt uw gift overmaken naar de rekening van de Ev. Luth. Gem. Zuid-Nederland, NL 57 RABO 0373 7110 26 o.v.v. het doel waarvoor de bijdrage bestemd is zoals:

"Kerk in Actie-vluchtelingen" of
"Kerk in Actie-diaconaat in arme regio's"

Keety Mulder

Contactadressen

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Predikanten

mw. ds. S. Freytag

☎ 06-4395 5283
St. Jorislaan 14
5611PM Eindhoven

e-mailadres:

✉ ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

ds. W.J.H. Boon

☎ 06-4070 4017
Birder Strasse 16
52538 Selfkant-Höngen (D)

e-mailadres:

✉ ds.boon@lutherszuidnederland.nl

Kerkenraad

Secretaris: hr. T. Tempelaar
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl
tel: 040-262 3104

Rekeningen
Graag de juiste tenaamstelling vermelden.

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
NL43 RABO 0373 7412 51
NL87 INGB 0001 1373 31
NL25 ABNA 0860 1918 42

Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
NL57 RABO 0373 7110 26

Overige
S.O.S. Telefonische hulpdienst [Sensoor]
tel: 040-212 5566

Luthers Zuid-Nederland op Internet:
www.lutherszuidnederland.nl

KERKDIENSTEN

Eindhoven

Dommelhoefstraat 1A
Eindhoven
Aanvang 9:30 u.
(tenzij anders vermeld)

**ONDER
VOORBEHOUD**
in verband met corona

16 mei - Exaudi
ds. J. van den Brink [Eindhoven]

23 mei - Pinksteren
ds. S. Freytag

30 mei - Trinitatis
ds. J. Beks [Eindhoven]

13 juni - 2e z.n. Trinitatis
ds. W.J.H. Boon

20 juni - 3e z.n. Trinitatis
dr. T.H.M. Akerboom [Nijmegen]

27 juni - 4e z.n. Trinitatis
ds. S. Freytag

4 juli - 5e z.n. Trinitatis
ds. W.J.H. Boon
DoReLU-zomerdienst
Aanvang 10:30 uur

11 juli - 6e z.n. Trinitatis
ds. S. Freytag
DoReLU-zomerdienst
Aanvang 10:30 uur

Heusden

Putterstraat 32
Heusden
Aanvang 10:30 uur
(tenzij anders vermeld)

16 mei - Exaudi
drs. E.E. Aarsen [Amsterdam]

30 mei - Trinitatis
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

13 juni - 2e z.n. Trinitatis
ds. M. Gilhuis [Lage Zwaluwe]

27 juni - 4e z.n. Trinitatis
drs. E.E. Aarsen [Amsterdam]

18 juli - 7e z.n. Trinitatis
ds. S. Freytag
DoReLU-zomerdienst
Aanvang 10:30 uur

KERKDIENSTEN

Nijmegen

Prins Hendrikstraat 79
Nijmegen
Aanvang 10:00 u.
(tenzij anders vermeld)

**ONDER
VOORBEHOUD**
in verband met corona

16 mei – Exaudi
ds. S. Freytag
Heilig Avondmaal

23 mei - Pinksteren
dr. M. Matthias

6 juni - 1e z.n. Trinitatis
ds. Barbara Heubeck-Duijts

20 juni - 3e z.n. Trinitatis
ds. S. Freytag

4 juli - 5e z.n. Trinitatis
ds. S. Freytag

Zuid-Limburg

Meezenbroekerweg 70
Heerlen
Aanvang 10:30 uur
(tenzij anders vermeld)

16 mei - Exaudi
ds. v.d. Born

23 mei - Pinksteren
ds. W.J.H. Boon
Viering Heilig Avondmaal

6 juni - 1e z.n. Trinitatis
ds. S. Freytag

20 juni - 3e z.n. Trinitatis
ds. W.J.H. Boon
Viering Heilig Avondmaal

4 juli - 5e z.n. Trinitatis
ds. C. Hollemans

18 juli - 7e z.n. Trinitatis
ds. W.J.H. Boon
Viering Heilig Avondmaal

Bergen op Zoom

maandag 17 mei
dienst in de Gertrudiskerk
Kerkstraat 7, Bergen op Zoom

ds. S.J.A. Tempelaar
Aanvang 13:30 uur

Kijk op het videokanaal van Luthers Zuid-Nederland voor alle video-overdenkingen.

Door de versoepelingen in de coronacrisis gaan onze kerken vanaf begin mei per kern weer beperkt open.

De dominees van de Lutherse gemeente Zuid-Nederland blijven nog steeds doorgaan met het maken van de wekelijkse zondagsbrief en een video-dienst van rond de 15 minuten.

Het is geen livestream maar een gemonteerde video waarbij tijdens de lockdown de dominees vanuit huis hun boodschap aan u richten.

Zoek in YouTube.com op Luthers Zuid-Nederland of kijk op onze website voor een link naar ons videokanaal bij YouTube.

Abonneer u alstublieft op ons YouTube-kanaal.

Als u bericht wilt ontvangen als er een nieuwe video klaar staat klik dan daarna ook op het belletje.

